

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין ל.)

סיכומי דף היומי

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
בהרה"ח ר' בנימין בייטש זצ"ל

גליון 192

דף י"ג, שב"ק פרשת שופטים ב' אלול תש"פ

עמוד א'

תלמיד אחד - רבי מאיר - אמר דבר לפני רבי עקיבא בשם רבי ישמעאל, והשיב ר"ע שרבי ישמעאל לא אמר זה מעולם, ואע"פ כן אמר שהלכה כאותו תלמיד, וי"א שאמר ש'נראין' דבריו. ועשה זאת כדי לשבחו בפני התלמידים, ולחדד אותם שישימו לבם לתורה ויאמרו לפול מלבם.

כל מקום שאתה מוצא משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא אינו אלא רבי מאיר, שמתחילה למד אצל ר"ע, ולא היה יכול לעמוד על דבריו מחמת חריפותו, הלך ללמוד אצל רבי ישמעאל מה שקיבל מרבותיו, וחזר אצל ר"ע לפלפל במה שלמד.

סופר יהא זהיר במלאכתו שהיא מלאכת שמים, ואם ח"ו מוסיף או מוסיף אות אחת מחריב את כל העולם (כגון אם יחסיר אות 'אל'ף מתיבת 'אמת' בפסוק ה' אלקים אמת, או יוסיף 'א'ו' בפסוק וידבר ה' ויכתוב וידברו).

דין הטלת קנקנתום לתוך הדין: א. י"א שמטילין. ב. י"א שאין מטילין, משום שרישומי ניכר וצריך כתב שיכול לימחות, שנאמר 'וכתב ומחה'. ג. י"א שבכל התורה מטילין, חוץ מפרשת סוטה אפילו של ס"ת, שיותר למחוק לסוטה מפרשת סוטה של ס"ת, ובקנקנתום אי אפשר למחוק. ד. י"א שמטילין חוץ ממגילת סוטה שבמקדש אבל בפרשת סוטה של ס"ת מותר, לפי שאסור למחוק לה מפרשת סוטה של ס"ת.

מגילה שנכתבה לסוטה ואמרה טמאה אני - י"א שמגילתה כשרה לסוטה אחרת, ואע"פ שגט שנכתב לשם אחת פסול לאחרת, בגט נאמר 'וכתב לה' שהכתיבה תהיה לשמה, ובסוטה נאמר 'ועשה לה' שהעשייה תהיה לשמה, ועשייה היא המחיקה. וי"א שאין מגילתה כשרה לסוטה אחרת.

עמוד ב'

גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאין בדורו של רבי מאיר כמותו, ולא קבעו הלכה כמותו שלא יכלו חביריו לעמוד על סוף דעתו. ואין שמו 'רבי מאיר' אלא נקרא כן שמאיר עיני חכמים בהלכה, ונקרא גם 'נהוראי' שמנהיר עיני חכמים בהלכה. רבי היה מחודד מחביריו, משום שראה את ר"מ מאחוריו, ואם היה רואהו מפניו היה מחודד יותר, שנאמר 'היו עיניו רואות את מוריך'.

סומכוס תלמידו של ר"מ, היה אומר על כל דבר של טומאה מ"ח טעמי טומאה, ועל כל דבר של טהרה מ"ח טעמי טהרה.

שלוש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל כמי ההלכה, יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלהים חיים והלכה כב"ה. וזכו לכך משום שהיו נוחין וסבלנים, ושונים דבריהן ודברי ב"ש, ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהם.

כל המשפיל עצמו - הקב"ה מגביהו, והמגביה עצמו - הקב"ה משפילו. המחזור על הגדולה - גדולה בורחת ממנו, הבורח מן הגדולה - גדולה מחזרת אחריו. הדוחק את השעה - מתיגע להעשיר ולהתגדל, ורואה שאינו מצליח, וחוזר ומכניס עצמו לגבוהות - שעה דוחקתו. הנדחה מפני שעה - שעה עומדת לולאהר זמן.

נמנו וגמרו ב"ש וב"ה: נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא. ועכשיו שנברא יפגש במעשיו שעשה כבר, ויבדוק עבירות שבידו ויתודה וישוב. וי"א ימשמש במעשיו, שאם בא מצוה לידו יחשב הפסדה כנגד שכרה, ואם באת עבירה לידו, יחשב שכרה כנגד הפסדה.

דף י"ד, יום א' פרשת כי תצא ג' אלול תש"פ

עמוד א'

רוחב קורה של מבוי טפח, שתוכל לקבל אריח של טפח ומחצה כשידיקי בה מעט טיט משתי הצדדים. לת"ק צריך שתהא בריאה לקבל אריח, ולרבי יהודה א"צ אלא גם אם היא של קש או של קנים רואין כאילו היא של מתכת. קורה עקומה - שאין אריח יכול לעמוד עליה - רואין כאילו היא פשוטה, עגולה רואין כאילו היא מרובעת, ואם יש בהיקיפה שלשה טפחים יש בה רוחב טפח.

היתירות שהקורה מונחת עליהם - י"א שצריכים להיות בריאים לקבל קורה ואריח, וי"א שאין צריך.

הניח קורה על המבוי ופירס עליה מוצלת והגביה מן הקרקע שלשה טפחים - קורה אין כאן לפי שהיא מכוסה, ומחיצה אין כאן לפי שהיא תלויה והגדיים בוקעין בה.

קורה היוצאה מכותל זה ואינה נוגעת בכותל זה, וכן שתי קורות אחת יוצאה מכותל זה ואחת מכותל זה ואינן נוגעות זו בזו, אם יש ביניהם פחות משלשה טפחים א"צ להביא קורה אחרת (מכוסה לבד), יש ביניהם שלשה טפחים צריך להביא קורה אחרת. ולרשב"ג אומרים לבוד עד ארבעה.

שתי קורות שהשיכין זו אצל זו כמו תאומים, ואין בכל אחת כדי לקבל אריח, אבל יחד מקבלות אריח, א"צ להביא קורה אחרת. ולרשב"ג אם מקבלות אריח לארכו שלשה, א"צ להביא קורה אחרת.

קורה אחת למעלה ואחת למטה - לר' יוסי בר' יהודה רואין את העליונה כאילו היא למטה ואת התחתונה כאילו היא למעלה (כשיטת רבי יהודה אביו שאומרים 'רואין'), ובלבד שלא תהא עליונה למעלה מכ' אמה ותחתונה למטה מעשרה טפחים (ולא כרבי יהודה אביו המכשיר קורה גבוהה מעשרים).

לשיטת רב - קורה הרחבה ארבעה טפחים, כשירה גם אם אינה בריאה לקבל אריח, פחות מארבעה טפחים כשירה רק אם היא בריאה.

אם הקורה בתוך המבוי ועקמומיתה חוץ למבוי, או שהיא בתוך עשרים ועקמומיתה למעלה מעשרים, או שהיא למעלה מעשרה ועקמומיתה למטה מעשרה, אם ינטל עקמומיתה ואין בין זה לזה שלשה כשירה (ואין חוששין כשעקמומיתה חוץ למבוי שמה לטלטל גם בעקמומיתה), ואם יש שלשה פסולה.

כל שיש בהיקפו שלשה יש בו רוחב טפח, כמו שמצינו בים של שלמה שרחבו עשר אמות והיקפו - בלא עובי שפתו - שלשים.

עמוד ב'

ים שעשה שלמה החזיק מאה וחמשים מקוה טהרה, ששיעור מקוה ארבעים סאה, והן אמה על אמה ברום שלש אמות. גובה ים של שלמה חמש אמות, שלש התחתונות מרובעות עשר על עשר אמות ובה שלש מאות אמות מעוקבות, ושתיים העליונות עגולות ובה מאה וחמשים אמות מעוקבות (שהמורבע יותר על העיגול רביע), ויחד היו ששת אלפים סאין כמו שנאמר 'אלפים בת יכיל' (שיעור 'בת' שלשה סאין). ומה שנאמר 'מחזיק בתים שלשת אלפים', הוא מחמת הגודש שיש בו כשמודיין בו דבר יבש.

שיעור לחי - לת"ק כל שהוא אפילו כחוט הסרבל, לרבי יוסי צריך שיהיה רחבו שלשה טפחים. י"א שהלכה כרבי יוסי וי"א שאין הלכה כמותו, והעולם נהגו בלחי משהו.

עשה לחי לחצי מבוי - שהעמידו באמצע ארכו - מותר לטלטל בחציו הפנימי, ואין חוששים שמה יטלטל בכלו.

הגביה את הלחי מן הקרקע או הרחיקו מן הכותל שלשה טפחים - פסול גם לרשב"ג הסובר שאומרים 'לבוד' עד ארבעה, משום שהיא מחיצה שהגדיין בוקעין בה.

השותה מים לצמא - לת"ק מברך לפניו שהכל, ולר' טרפון בורא נפשות. והעולם נהגו לברך לפניו שהכל ולאחריו בורא נפשות.

דף ט"ו, יום ב' פרשת כי תצא ד' אלול תש"פ

עמוד א'

לחי העומד מאליו: אם לא סמכו עליו מאתמול (שהיה שם לחי אחר ונפל בשבת) - אינו לחי. אם סמכו עליו מאתמול - לאביי הוא לחי, שלחי משום מחיצה ומחיצה העומדת מאליה מחיצה היא. לרבא אינו לחי, שלחי משום היכר ורק אם עשאו לשם לחי יש בו היכר. ומחלוקת זו היא אחת מהמחלוקות של 'יע"ל קג"ם' שהלכה בהן כאביי.

מחיצה העומדת מאליה - לדברי הכל מחיצה היא. העושה סוכתו בין האילנות והאילנות דפנות לה - כשירה. ואין גוזרים שמה יבוא להשתמש באילן.

דירה שתשישה לאויר - שאינה עשויה לדור בתוכה, אלא לאויר שחוצה לה לשומרי השדות כדי להצילם מן החמה, כגון אילן שנופו נוטה סמוך לארץ פחות משלשה טפחים - מטלטלין תחתיו. ואם יש בו יותר מבית סאתיים אין מטלטלין.

אדם שקנה שבייתו בתל או נקע שיש בו מחיצות עשרה טפחים, אם רחבו מארבע אמות עד בית סאתיים, מהלך בכלוה ובאלפיים אמה מחוצה לה. (ואם רחב יותר מבית סאתיים אין מחיצותיו מועילות לו, שהיקף שאינו עשוי לדירה אינו מועיל אלא לבית סאתים, ואם הוא פחות מד' אמות, גם בלא מחיצה מהלך בד' אמותיו).

אבני גדר היוצאות מן הגדר - אם מובדלות זו מזו פחות משלשה אין צריך לחי אחר, מובדלות שלשה צריך לחי אחר.

עמוד ב'

דבר שיש בו רוח חיים - לת"ק עושין בו לחי, ולרבי מאיר אין עושין בו לא לחי ולא דופן לסוכה ולא פסין לבריאות. לת"ק מטמא באהל אם עשאו גולל על הקבר, ולר"מ אינו מטמא. לת"ק כותבין גיטי נשים על דבר שיש בו רוח חיים, ולר"י הגלילי אין כותבין, שנאמר 'ספר' למעט רוח חיים או אוכל, ולחכמים כותבין, שנאמר 'וכתב לה' מכל מקום.

אין מגרשים בכסף - לחכמי שנאמר 'וכתב' בכתיבה ולא בכסף, לר"י הגלילי שנאמר 'ספר כריתות' ספר כורתה ולא דבר אחר.

הרי זה גיטיך ע"מ שלא תשתי יין ושלא תלכי לבית אביך לעולם, אין זה גט, שכל ימיך קשורה בו ואין זה כריתות.

שיירא שחנתה בבקעה והקיפוה כלי בהמה - אם הגדר גבוה עשרה טפחים, ואין פירצות יתרות על הבנין, ואין פירצה יותר מעשר אמות, מטלטלין בתוכה.

פרוץ כעומד - לרב פפא מותר, שכן נמסרה הלכה למשה מסיני שלא תהיה רוב המחיצה פרוצה, לרב הונא בריה דרב יהושע אסור שכן נמסרה הלכה שיגדור את רובה.

המקרה שוכתו בשפודין או בארוכות המטה (שהם פסולין לסכך) - אם יש ריוח ביניהן כמותו ומלא אותם בסכך כשר, למ"ד פרוץ כעומד כשר, לשירה. ולמ"ד פרוץ כעומד פסול, אם יש בין שפוד לשפוד קצת יותר מן השפוד עצמו עד שהשפוד נכנס ויוצא בו, כשר. וכן אם היו השפודין נתונים ערב ונתן את הסכך שתי או להיפך, כשר.

דף ט"ז, יום ג' פרשת כי תצא ה' אלול תש"פ

עמוד א'

שלש מדות במחיצות לענין כלאים: א. אם הגדר עשוי מקנים שהם פחות משלשה טפחים - צריך שלא יהא בין זה לזה שלשה, כדי שלא יזדקר הגדי בבת ראש (ומותר גם אם פרוץ מרובה על העומד, שנחשב כולו עומד משום לבד). **ב. אם רוחב הקנים שלשה או יותר משלשה עד ארבעה** (ולא ארבעה בכלל) - אם העומד מרובה על הפרוץ, מותר לזרוע גם כנגד הפרוץ. אם הפרוץ מרובה על העומד אסור לזרוע גם כנגד העומד. אם הפרוץ כעומד, תלוי במחלוקת אם פרוץ כעומד כשר או פסול. **ג. אם רוחב הקנים מארבעה טפחים עד עשר אמות** - כנגד העומד, מותר לזרוע. כנגד הפרוץ, אם העומד מרובה מותר, אם הפרוץ מרובה אסור, ואם הוא פרוץ כעומד תלוי במחלוקת. **אם הפירצה יותר מעשר אמות**, אסור (כנגד הפרוץ) אפילו אם העומד מרובה ממנו, ואם עשה בה צורת הפתח מותר.

עמוד ב'

מה שנתבאר שאם רוחב הקנה ארבעה טפחים מותר לזרוע כנגד העומד גם אם הפרוץ מרובה, ובפחות מארבעה אסור אפילו כנגד העומד - לאבי דברי הכל היא, שמקום שהוא פחות מארבעה טפחים אין לו חשיבות. ולרביא היא שיטת רשב"ג שעד ארבעה טפחים יש בו דין לבד, ולחכמים זרע כנגד העומד גם אם הוא רחב שלשה טפחים.

לשיטת רבא - לא אמר רבן שמעון בן גמליאל דין לבד עד ארבעה טפחים רק מלמעלה ולא למטה, משום שהיא מחיצה שהגדיים בוקעים בה.

להלכה - פרוץ כעומד מותר.

שיירא שחנתה בבקעה מקיפין שלשה חבלים אחד למעלה מחבירו, וירחיקו בין חבל לחבל פחות משלשה טפחים, ועובי החבלים יחד יהיו טפח, כדי שתהיה המחיצה גבוהה עשרה טפחים. מחלוקת התנאים למי התיירו חכמים מחיצות אלו - יובא להלן בדף י"ז.

אם עובי כל חבל הוא משהו, והרחיק בניו מקומות פחות משלשה ובמקום אחד פחות מארבעה. אם הרחיק פחות מארבעה היתה למטה - פסולה, משום שהגדיים בוקעים בה (מחיצה תלויה). אם היא למעלה - פסולה, שהאוויר מעל החבל העליון והאוויר מתחתיו מבטלים אותו. אם היא באמצע - למ"ד עומד מרובה על הפרוץ בשתי רוחות דינו כפרוץ, פסולה. למ"ד דינו כעומד, אם עומד מרובה על הפרוץ כשר גם בערך (ולא רק בשתי, ראה להלן בסמוך), כשירה.

עומד מרובה על הפרוץ בשתי - כשר. **עומד מרובה על הפרוץ בערב** - כגון שהביא מחצלת של ז' ומשהו, וחקק בה שלשה, והניח ארבעה טפחים מלמעלה ומשהו מלמטה, והעמידה בפחות משלשה. **נסתפק רב המנונא אם הוא כשר. ולרב אשי לא נסתפק רב המנונא בזה.**

אין מחיצה תלויה מתרת אלא במים.

דף י"ז, יום ד' פרשת כי תצא ה' אלול תש"פ

עמוד א'

שיטות התנאים למי התיירו חכמים מחיצות שיש בהם שתי לבד או ערב לבד: א. לרבי יהודה - ליחיד נותנים בית סאתיים (אבל יותר מבית סאתיים אסור אפילו אם צריך לכך), ולשיירא נותנים כל צרכן. **ב. לחכמים** - בדרך נותנים בין צרכם בין ליחיד ובין לשיירא, ובלבד שלא יהיה בית סאתיים פנוי מכלים. אבל ליחיד הנמצא ביישוב לא התיירו. **ג. לרבי יוסי ב"ר יהודה** - ליחיד או לשנים נותנים בית סאתיים, שלשה נעשו כשיירא ונותנים להם שש סאין, אבל לא כל צרכן. **ד. לחכמים שהובאו בסוף המשנה** - התיירו כל צרכם גם ליחיד, ואפילו אם נמצא ביישוב.

להלכה פסק רב נחמן - ליחיד או לשנים נותנים בית סאתיים, ולשיירא כל צרכם (כרבי יהודה).

שלשה אנשים שהקיפו בית שבע סאין במחיצה של שתי או של ערב - אם הם צריכים לשש מותרים בטלטול, לפי שאין בית סאתיים פנוי. ואם צריכים לחמש אסורים בטלטול, משום שבית סאתיים פנוי מכלים.

היו בערב שבת שלשה אנשים ומת אחד מהם בשבת, או שהיו שנים וניתוספו עליהם בשבת - י"א ששבת גורמת ודינם כמו בתחילת השבת, וי"א שדירין גורמין ודינם כמנין האנשים של עכשיו.

שתי חצירות שעירבו על דעת פתח או חלון שיש ביניהם, ונסתם הפתח או החלון באמצע השבת - י"א שמותר להשתמש דרך שאר חלונות שאינם ראויים לעירוב, משום שכבר הותר בתחילת השבת (וסובר שהשבת גורמת. ולהסובר לעיל דירין גורמין, אסור).

חצר או בית שנפרץ משתי רוחות באמצע השבת, וכן מבוי שניטלו קורתיו או לחייו בשבת - לרבי יהודה מותרין בשבת זו, ואסורין בשבת הבאה. ולרבי יוסי אסורים אפילו בשבת זו.

ארבעה דברים פטרו במחנה היוצאת למלחמה - מביאין עצים מכל מקום ואין חוששין לגזל, ופטורין מנטילת ידים במים ראשונים, ומאכילים אותם דמאי, ופטורים מלערב עירובי חצירות (כשיש ביניהם מחיצה שיש בה פתח).

יהושע תיקן שמלקטים עצים משרדות של אחרים - ורק בהיזמי והיגני המחוברין לקרקע והן לחים, אבל שאר עצים או כשהן תלושין או יבשים אסור. ולמחנה היוצאת למלחמה התיירו הכל.

מחנה היוצאת למלחמה חונים בכל מקום, ובמקום שנהרגים שם נקברים אפילו אם יש להם קוברים.

עמוד ב'

מת מצוה - שאין לו קוברים - קנה מקומו. ואם הוא מוטל על המיצר (שמושכב ברוחב הדרך ממיצר למיצר), ניתן רשות לפנותו מפני כהנים ועושי טהרות שלא יאהילו עליו. ואם יש שם שדה בור ושדה גיר, מפנהו לשדה בור, שדה גיר ושדה זרע מפנהו לשדה זרע, שתינה שוות מפנהו לכל רוח שירצה.

מים אחרונים חובה גם למחנה היוצאת למלחמה, משום מלח סדומית שמסמא את העינים. ובכל כור מלח יש כמין קורט קטן ממלח זה. **גם המומד מלח לחמרים** - צריך ליטול ידיו. **מאכילים דמאי לעניים ולחילים היוצאים למלחמה.** ולבית שמואי אסור.

היוצאים למלחמה פטורים מעירובי חצירות, אבל חייבים בעירובי תחומין, שלוקיין עליה מן התורה, שנאמר 'אל יצא איש ממקומו'. ואין זה לא הניתן לאזהרת מיתת ב"ד, שלא נכלל בו איסור הוצאה מרשות לרשות, שנאמר 'אל יצא' ולא 'אל יוציא'.

פרק עושין פסין

דף י"ח, יום ה' פרשת כי תצא ה' אלול תש"פ

עמוד א'

עושין פסין לביראות - בורות מים שעמוקים עשרה ודינם כרשות היחיד, ואי אפשר למלאות מהן לרשות הרבים, מקיפים אותם בפסין לעשות את סביבות הבור לרשות היחיד, כדי להשקות את הבהמות.

מנין הפסים: לרבי יהודה ארבעה דיומדין (פירוש עמודים כפולים כמרוז, כצורת אות ר"ד) - בארבע פיאות, ונראים כשמונה. לרבי מאיר ארבעה דיומדין וארבעה פשוטים באמצע, ויחד נראים כשתיים עשרה.

מידות הפסים: גובהם עשרה טפחים, רוחבן ששה טפחים (אמה), ועוביין כל שהוא. **שיעור הריחוק שבין הפסין:** כמלא שתי רבקות קשורות ולא מותרות, אחת נכנסת ואחת יוצאת. לרבי מאיר של שלש בקר והן עשר אמות (שוחקות), ולרבי יהודה של ארבע ארבע בקר והן י"ג אמות (שוחקות) ושליש (עיין להלן דף י"ט ע"ב).

שיעור המקום שמקיפים בפסין: כדי שתהא ראשה ורובה של פרה בפנים ושותה. אבל בפחות משיעור זה אסור, שמא ימשך אחר פרתו ויוציא מים חוץ למחיצה. ויותר משיעור זה - לת"ק מותר כמה שירצה, וירבה בפסין לפי שיעור הריחוק שמותר להניח ביניהם, ולרבי יהודה מותר רק עד בית סאתיים.

לת"ק בברייתא: עושין פסין בין לבורות ובין לבארות. **לחנניא:** עושין לבארות של מים חיים, אבל לא לבורות של מים מכוונסים שמא יפסקו המים ויתבטלו המחיצות (שלא הותרו פסי ביראות אלא משום מימיהם של בהמת עולי רגלים). **לרבי עקיבא:** עושים לבארות של רבים ושל יחיד ולבורות של רבים, אבל לא לבורות של יחיד. **לרבי יהודה בן בבא:** עושים רק לבאר של רבים.

כל מיני תאנים הרעים פטורים מן הדמאי, שלא חס עליהם עם הארץ ומעשרן, חוץ מ'דיופרא' שמוציא פירות פעמיים בשנה, שהוא חשוב וחוששין שלא עישרן.

ויבן ה' אלוקים את הצלע - י"א אדם הראשון היה זכר מכאן ונקבה מכאן וחילקו הקב"ה לשנים, וכמו שנאמר 'אחור וקדם צרתני'. וי"א זכר היה לו ונטלו ממנו וברא את חוה, ו'אחור וקדם' היינו אחור למעשה בראשית וקדם לפורענות.

'ויצא נאמר בשני יודין' - למ"ד זכר ונקיבה שברא אותו שני צורות, ולמ"ד זכר משום שאינו לי מיציר' שמצערני אם אעשה רצון קוני, ו'ואי לי מיציר' אם אעשה רצון יצרי.

זכר ונקבה בראם - למ"ד שני פרצופים, שמתחילת בריאתו היה זכר ונקיבה. למ"ד זכר, שמתחילה עלתה במחשבה לבראות שנים, ובסוף לא נברא אלא אחד.

'ויבן ה' אלוקים את הצלע - למ"ד זכר: שהיתה מחוסרת בנין. למ"ד שני פרצופין: א. קילעה הקב"ה לשיער של חוה והביאה לאדם הראשון. ב. בנאה הקב"ה לחוה כבנין אוצר שרחב מלמטה וקצר מלמעלה.

עמוד ב'

ויביאה אל האדם, מלמד שעשה הקב"ה שושבינות לאדם הראשון - שנשדל בביתו לשמוחו ולהתעסק בצרכי סעודת חופה. ומכאן לגדול שיעשה שושבינות לקטן ואל ירע לו. **לא יהלך אדם אחורי אשה בדרך** ואפילו היא אשתו. נדמנה לו על הגשר הליקנה לצדדין (ועיבור פסלה). אחורי אשה בנהר אין לו חלק לעוה"ב.

המונה מעות לאשה מידו לידה או מידה לידו בשביל שיסתכל בה, אפילו דומה למשה רבינו ע"ה שקיבל תורה מהר סיני לא ינקה מדינה של גיהנום.

אחורי ארי ולא אחורי האשה, אחורי אשה ולא אחורי עבודת כוכבים, אחורי עבודת כוכבים ולא אחורי בית הכנסת בשעה שמתפללין (שנראה ככופר שעומד מאחוריהם ואינו נכנס).

כל השנים שהיה אדם הראשון בנידוי הוליד רוחין שדין ולילין.

כשראה אדם שנקנסה מיתה על ידו ישב בתענית מאה ושלשים שנה ופירש מן האשה, והעלה חגורות של תאנים על בשרו.

מקצת שבוהו של אדם אומרים בפניו וכולו שלא בפניו, כמו שאמר הקב"ה לנח בפניו 'כי אותך ראיתי צדיק לפני', ושלא בפניו נאמר 'נח איש צדיק תמים היה בדורותיו'.

אומרה יונה לפני הקב"ה. **'רבוש"ע** יהיו מזונותי **מרורים כזית ומסורין בידך, ואל יהיו מתוקים כדבש ותלויים ביד בשר ודם'.**

כל בית שנשמעין בו דברי תורה בלילה - שוב אינו נחרב.

מיום שחרב בית המקדש דיו לעולם שישתמש בשם של שתי אותיות, שנאמר 'כל הנשמה תהלל י-ה' (אבל שם בן ארבע אותיות ניתן לכהנים בלבד).

נתקללה בכל - נתקללו שכניה מקללתה, נתקללה שומרין נתברכו שכניה מקללתה.

דף י"ט, יום ו' פרשת כי תצא ה' אלול תש"פ

עמוד א'

לך דומיה תהלה - אדם נתחייב הריגה למלכות בשר ודם מטילין חכה לתוך פיו כדי שלא

יקלל את המלך. אבל אם נתחייב הריגה למקום, שותק. ולא עוד אלא שמשבח, ונחשב לו כאילו מקריב קרבן.

בני אדם שעוברים על רצונו של הקב"ה - מעמיקין להם גיהנום ובוכין ומורדין דמעות כמעייני של שיתין, ומצדיקין עליהם את הדין, ואומרים לפניו יפה דנת, יפה זכית יפה חייבת, ויפה תקנת גיהנום לרשעים וגן עדן לצדיקים.

פושעי גוים - אין חוזרים בתשובה אפילו על פתחו של גיהנום. **פושעי ישראל** - אין אור גיהנום שולטת בהן ק"ו מנזבח הזהב, ומחוייבין שעה אחת בגיהנום ואברהם אבינו מוציאם, חוץ מישראל שבא על בת גוי שאברהם אבינו אינו מכירו.

שלשה פתחים יש לגיהנום - במדבר, בים, ובירושלים. **שבע שמות יש לגיהנום** - שאול, אבדון, באר שחת, בור שאון, טיט היון, צלמות, ארץ התחתית.

צריך להרחיק את הפסין מן הבור כשיעור ראשה ורובה של פרה, והן שתי אמות. **עמוד ב'**

שיעור הריחוף שבין הפסין: לרבי מאיר כמלא שתי רבקות של שלש בקר, ולרבי יהודה של ארבע. **עביה של פרה** - אמה ושני שלישי. נמצא שיעורו של רבי מאיר עשר אמות, ושל רבי יהודה י"ג אמות ושלישי.

לרבי מאיר - אם האריך בדימודין כשיעור פשוטין עד שהעמיד ריחוף שבינתיים על עשר אמות, ללשון א' ספק (ולא נפשט), וללשון ב' כשר.

לרבי יהודה אם הרחיק בין הפסים יותר מלי"ג אמות ושלישי, נסתפק בגמרא אם צריך להעמיד פשוטים באמצע, או להאריך בדימודין.

היתה שם אבן מרובעת (במקום דיומד) - רואים אם תיחלק ויהיה בה אמה לכאן ולכאן, נידון משום דיומד. **היתה שם אבן עגולה** - לרבי ישמעאל בנו של ר"ב רואין אם תחלק ותחלק ויהיה בה אמה לכאן ולכאן נידון משום דיומד, ולת"ק פסול שאין אומרים 'תרי רואין'. וכן נחלקו בתל משופע העולה עשרה טפחים מתוך ארבע אמות.

העמיד קנים - קנה קנה פחות משלשה - **כעין דיומד** - ללשון א' בגמרא נסתפקו אם הוא מועיל, וללשון ב' מועיל. היו קנים הרבה המחזירים בעין אחד סמוך לארץ ולמעלה הן מתפרשין - ללשון א' מועיל וללשון ב' ספק.

דף כ', שב"ק פרשת כי תצא ט' אלול תש"פ

עמוד א'

חצר ראשה נכנס לבין הפסין - מותר לטלטל ממוכה לבין הפסין ומבין הפסין לתוכה, לפי שאין דירין בין הפסין שיהא אסור משום מוציא מרשותו לרשות חבירו.

שתי חצירות זו אצל זו שראשם נכנס בין הפסין - לרב הונא אסור לטלטל מתוכן לבין הפסין גם אם עירבו שתי החצירות ע"י הפתח שיש במחיצה שביניהם, שמה יאמרו עירוב מועיל לבין הפסין לשתף את החצירות יחד. **לרבא** אם עירבו מותר, ואם לא עירבו אסור. **ואם יש פירצה גדולה בסוף המחיצה שביניהם**, מותר לטלטל מתוכן לבין הפסין - אם עירבו - גם לרב הונא, משום שגלוי לכל שרשות אחת היא.

ישנו מי הבורות בשבת - אסור לטלטל בין הפסין, שלא הותרה מחיצה זו אלא בשביל מים, ואם מים אין כאן מחיצה אין כאן. **ישבו בשבת וחזרו ובאו בשבת** - מותר, שמחיצה העשויה בשבת שלא במזיד מחיצה היא, ומותר לטלטל בתוכה.

מחיצה העשויה בשבת בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון - שמה מחיצה, והזורק מרה"ר לתוכה חייב. ולענין טלטול בתוכה: אם עשאה במזיד אסור, ואם עשאה בשוגג (או שנעשית מאליה) מותר.

העושה כעין פסי ביראות ברה"ר זורק לתוכה חייב, שאילו לא היתה מחיצה מעולה לא היו מתירים אותה בביראות. ואע"פ שהרבים בוקעים בה, ההלכה כחכמים שדריסת רבים אינו מבטל את המחיצה (ולא כרבי יהודה החולק עליהם כח היא שיטת רבי אלעזר וראה להלן דף כב. **עמוד אדם ברה"ר וישתה ברה"ר או ברה"ר וישתה ברה"ר**, אלא אם מכניס ראשו ורובו למקום שהוא שותה, שחוששין שמה ימשך גופו למקום רגליו ויוציא הכלי עמו. וכן הדין לענין השותה בגת בלא מעשר.

עמוד ב'

המשקה את בהמתו ברה"ר והיא עומדת ברה"ר:

ללשון א' בגמרא - אם אוחז את הכלי ולא את הבהמה, צריך שתעמוד ראשה ורובה במקום שהיא שותה, שמה תעקם את ראשה ויוציא את הכלי לרה"ר. **אם אוחז את הכלי וגם את הבהמה ע"י האפסר** שבצווארה שלא תוכל לעקם את ראשה, ספק אם צריך שתעמוד ראשה ורובה בפנים או לא. ובגמל שצווארו ארוך, וודאי שצריך לעמוד ראשו ורובו בפנים גם אם אוחז אותו.

ללשון ב' בגמרא - אם אוחז את הכלי ואת הבהמה, צריך שתיכנס ראשה ורובה ואז מותר להשקותה. ואם אוחז את הכלי ולא את הבהמה, ספק אם מותר להשקותה כשתיכנס ראשה ורובה, או שאסור גם אם ראשה ורובה בפנים.

בהמה העומדת בבית וחלונות פתוחות לה לרשות הרבים, ואיבוס לפניו ברה"ר גבוה עשרה טפחים ורחב ד', וראש האיבוס נכנס לבין הפסין - לא ימלא מים מן הבור ויתן את הדלי לפניו, שמה יראה שהאיבוס מקולקל בראשו שברה"ר, ויחך לתקנו דרך רה"ר ויחזור כשהדלי בידו, ונמצא מכניס מרה"ר לרה"ר. אבל מותר למלאות ולשפוך מן הדלי על האיבוס, והיא שותה מאליה.

המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהן והוציאן - פטור, שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך.

דף כ"א, יום א' פרשת כי תבוא י' אלול תש"פ

עמוד א'

לא הותרו פסי ביראות אלא לבהמת עולי רגלים, אבל לא לאדם שיכול לטפס לתוך הבור. ואם הבור רחב ואינו יכול לטפס בו, מותר. וגם לבהמה לא הותרו - לשיטת שמואל - אלא לבאר מים חיים ולא מים מכונסים, משום שצריך שיהיו המים חשובים וראויים לאדם.

לא ימלא אדם מים ויתן לפני בהמתו אבל ממלא ושופך לפניו והיא שותה מאליה

- מדובר באיבוס העומד ברה"ר, ונתבאר יפה לעיל דף כ' ע"ב.
אין היתר בורגנין בכבל - משום שהמים שוטפים אותם. ואין היתר פסי ביראות בחוץ לארץ (שאר ארצות חוץ בכבל) - שלא הותרו אלא לעולי רגלים ולכיוצא בהן ההולכים לדבר מצוה, ואין ישיבות מצויין שם. **בורגנין בשאר ארצות ופסי ביראות בכבל** - י"א שמותר. וי"א שאסור, בורגנים בשאר ארצות משום שמצויים שם גנבים, ופסי ביראות בכבל משום שהמים מצויים שם.

בני ברנש הלכו שלש פרסאות בשבת, וסמכו על מחיצות מן הבתים של עירות חריבות שהיו בתוך שבעים אמה ושיריים הסמוכים לעיר.

לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד - דבר זה אמרו דוד איוב ויחזקאל ולא פירשו שיעורו, עד שבא זכריה ופירשו שכל העולם כולו הוא אחד משלשת אלפים ומאתים בתורה.

עמוד ב'

והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ה', הדוד אחד תאנים טובות מאד - אלו צדיקים גמורים, תאנים הרעות - אלו רשעים גמורים, ולא אבד סכרם ולא בטל סיכום, שנאמר 'הדודאים נתנו ריח', אלו ואלו עתידין שיתנו ריח.

'הדודאים נתנו ריח' - אלו בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא. **'ועל פתחינו כל מגדים'** - אלו בנות ישראל שמגידות פתחיהן לבעליהן וי"א שאוגדות פתחיהן לבעליהן. **'חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך'** - אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה הרבה גזרתי על עצמי יותר ממה שגזרת עלי וקיימתי.

'יותר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה' - שיזהר בדברי סופרים יותר מדברי תורה, שדברי תורה יש בהם עשה ולא תעשה בלא חיוב מיתה, אבל דברי סופרים כל העובר עליהם חייב מיתה, ולא נכתבו לפי שאין להם קץ.

'ולתהג הרבה יגיעת בשר' - י"מ שהמלעג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת. וי"מ שכל ההוגה בהם טועם טעם בשר (שבכל שעה שמחזר בדברי תורה מוצא בהן טעם).

רבי עקיבא הביאו לו מים בבית האסורין, ושפך השומר חציים, ונטל בהן ר"ע את ידיו אע"פ שלא היו מספיקים לשתיתו, כדי שלא לעבור על דברי חכמים, ואמר 'מוטב אמות מיתת עצמי ולא אעבור על דעת חבירי'.

בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידיים - יצתה בת קול ואמרה 'בני אם חכם לכך ישמח לבי גם אני'.

'לכה דודי נצא השדה' - אמרה כנסת לפני הקב"ה אל תדיניני כיושבי כרכים שיש בהן גזל ועריות ושבוטת שוא ושקר, נצא השדה ואראך ת"ח שעוסקין בתורה מתוך הדחק, **'נליגה בכפרים'** - אראך אלו שהשפעת להן טובה וכפרו בך, **'שכיממה לכרמים'** - אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, **'נראה אם פרוחה הגפן'** - אלו בעלי מקרא **'פתח הסמדר'** - אלו בעלי משנה **'הנצי הרימונים'** - אלו בעלי גמרא, **'שם אתן את דודי לך'** - אראך כבודי וגדולי שבח בני ובנותי.

על כל דבר של תורה אמר שלמה שלשת אלפים משל (טעם), ועל כל דבר של סופרים אלף וחמשים טעמים. וקבע מסורת וסימנים בתיבות המקרא ובגירסת של משנה, והסביר בדברים העומים זה לזה, ותיקן עירובין שומאת וטהרת ידיים וגזר על שניות שהם אוזנים לתורה, שעל ידם אוחזין ישראל במצוות.

דף כ"ב, יום ב' פרשת כי תבוא י"א אלול תש"פ

עמוד א'

'קווצותיו תלתלים' - מלמד שיש לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילים של הלכות. **'שחורות כעורב'** - במי אתה מוצאן, במי שמשכים ומעריב עליהן לבית המדרש. וי"א במי שמשחיר פניו עליהן כעורב. וי"א במי שמשכים עצמו אכזרי על בניו ובני ביתו כעורב.

'ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו' - כביכול כאדם שנושא משוי על פניו ומבקש להשליכו ממנו. **'לא יאחר לשונאו'** - אבל לצדיקים גמורים יאחר. וכן דרשו מן הכתוב **'אשר אנכי מצוך היום לעשותם'** - היום לעשותם, ולמחר (לעתיד לבוא) לקבל שכון.

נאמר **'ארץ אפיים'** - ולא 'ארץ אף' - שמאריך פנים שוחקות לצדיקים לתת שכון לעתיד לבא, ופנים זעומות לרשעים לאחר את פורענותם לעולם הבא.

לרבי יהודה מותר להרחיק בפסי ביראות עד בית סאתיים. מסקנת הגמרא ששיעור זה הוא לבור עצמו, ויכול להוסיף סביביו עוד שתי אמות. וכך היא שיטת ר"ש בן אלעזר, אלא שלדבריו מותר דוקא במרובע (בשבעים אמה ושיריים על שבעים אמה ושיריים שזהו שיעור בית סאתיים), ולרבי יהודה מותר גם אם ארכו יתר על רחבו.

אזיר - מקום שאינו מקורה - **שתשמישו לזירה**, מותר לטלטל בתוכו. דירה - מקום מקורה - שתשמישה לשמירת אזיר שמחוצה לה, עד בית סאתיים מותר לטלטל בתוכה, יותר מכאן אסור.

אם היה דרך רשות הרבים בין הפסין - לרבי יהודה יסלקנה לצדידים שהרבים מבטלין את המחיצה, ולחכמים אינו צריך שאינם מבטלים את המחיצה. ופסק רבי יוחנן כרבי יהודה (ולא כרבי אלעזר לעיל - דף כ' ע"א - שפסק כחכמים).

היו לו שני בתים משני צידי רה"ר - לרבי יהודה עושה לחי מכאן ולחי מכאן, ואין אומרים שדרך רבים מבטל את המחיצות כשיש שתי מחיצות מעולות, ולחכמים אין מערבין רה"ר בכך, שאין כאן שם של ארבע מחיצות.

עמוד ב'

מעלות ומורדות שבארץ ישראל אין חייבין עליהן משום רה"ר, לפי שאינם כדגלי מדבר (שהיתה ארץ חלקה ע"י הענן).

תל המתלקט עשרה טפחים מתוך ארבע אמות ורבים בוקעין בו - לשיטת חכמים שרבים אינם מבטלים את המחיצה דינו כרה"ר והמטלטל בו פטור. לשיטת רבי יהודה - למסקנא - דינו כרה"ר והמטלטל בו חייב, שרבים מבטלים את המחיצה גם במקום שאין נוח להשתמש בו, ואפילו אם עולין בו בחבל או מעלות בית מרון (דרך צרה שמהלכים בה זה אחר זה ולא שנים יחד). חוץ ממעלות ומורדות שבא"י (כגון שבבלי 'בית גלגול'), לפי שיהושע מסר ליחיד את כל המקומות שאין נוח להשתמש בו. (ובמקום של יחיד שאין נוח להשתמש, את המחיצה מתבטלת ע"י בקיעת רבים גם לרבי יהודה. תוס').

חצר שהרבים נכנסין לה בזו ויוצאין בזו, וכן מובאות המפולשות שיש בור בראשם ומהלכים בצידו במקום צר, ושכילי 'בית גלגול' (מעלה גבוהה וקופה בא"י) - דינם כרה"ר ולענין טומאה. (ולענין שבת - תלוי במחלוקת רבי יהודה וחסכמים).

דף כ"ג, ג' יום ג' פרשת כי תבוא י"ב אלול תש"פ

עמוד א'

לר"ע - עושים פסי ביראות לבור של רבים, ולבאר בין של יחיד ובין של רבים, אבל לבור של יחיד עושין מחיצה עשרה טפחים. ולר"י בן בבא - עושים רק לבאר של רבים, ולכל השאר עושין היקף של חבלים גבוה עשרה טפחים. והלכה כדבריו.

מחלוקת תנאים מה הם התנאים להתיר טלטול בגינה וקרפף: א. לר"י בן בבא - מטלטלים רק אם הוקף לדירה, כגון שיש בה סוכת שומרון או שסמוכה לעיר (מתוך שקרובה לביתו דעתו להשתמש בה). ורק אם יש בה כשיעור בית סאתיים - שבעים אמה ושייריים באורך וברוחב - ולא אם יש בה יותר. ב. לרבי יהודה אפילו אם יש בה בור שיח ומערה. ג. לרבי עקיבא כשיש בה עד בית סאתיים מטלטלין בה גם אם אין בה אחד מכל אלו, והלכה כדבריו (גמ' ע"ב).

אם ארכה - של גינה וקרפף שלא הוקף לדירה - עד פי שנים מרחבה מטלטלים בה, ואם ארכה יותר מפי שנים מרחבה אין מטלטלין בה. לרבי אליעזר כך הוא עיקרה, ואם עשאה מרובע (שבעים ושייריים באורך ורוחב) לא נאסרה בכך. ולרבי יוסי מרובע עיקר ומורין כן לכתחילה, אבל מותרת גם בארכה עד פי שנים מרחבה. והלכה כרבי יוסי (ע"פ גמרא ורש"י ע"ב).

לרבי אלעאי בשם רבי אליעזר א. מטלטלין בגינה וקרפף אפילו היא בית כור. ב. אחד מאנשי חצר ששכח לערב ולמחר ביטל רשותו, הוא אסור להכניס ולהוציא מביתו לחצר, אבל לשאר אנשי החצר מותר להביא כלים מביתם לביתו דרך החצר. ג. יוצאים בערקבלין למרור בפסח. וחביריו חולקים עליו (שאינן היתר בקרפף יותר מבית סאתיים, וגם לשאר אנשי חצר אסור להביא לביתו של שוכח, ואין יוצאים בערקבלין).

עמוד ב'

שיעור גינה וקרפף מרובע - לתנא במשנה לעיל (דף י"ח ע"א) הוא בית סאתיים שלמים, והיינו שבעים אמה וארבעה טפחים ועוד דבר מועט (פחות משני שלישי אצבע) באורך וברוחב. ולרבי עקיבא שבעים אמה וארבעה טפחים באורך וברוחב (בלא התוספת של דבר מועט).

שיעור שבעים אמה ושייריים נלמד מחצר המשכן, שנאמר 'ורחב חמשים בחמשים', טול חמשים וסבב על החמשים הנותרים. ופשטות הכתוב שצריך להעמיד את המשכן על שפת חמשים, כדי שיהא חמשים לפניו ועשרים לכל רוח.

דף כ"ד, יום ד' פרשת כי תבוא י"ג אלול תש"פ

עמוד א'

קרפף יותר מבית סאתיים שהוקף לדירה ונזרע רובו - אפילו כשאינו במקום הזריעה יותר מבית סאתיים, אסור לטלטל גם במקום שלא נזרע, שהזריעה מבטלת דירתו שאין אדם דר במקום זרעים, והמיעוט שלא נזרע בטל לרוב וכאילו נזרע כולו.

כשנזרע מיעוטו: אם מקום הזריעה יותר מבית סאתיים - אסור לטלטל בכולו לדברי הכל, שמקום הזריעה הוא קרפף יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה, ובמקום שלא נזרע אסור משום שנפרץ במלואו למקום האסור לו. אם מקום הזריעה בית סאתיים - לרבנן אסור לטלטל בכולו, לפי שאסור לטלטל מקרפף לחצר והיא רשות שנפרצה למקום האסור לה, ולרבי שמעון מותר שאין אסור לטלטל מקרפף לחצר. אם מקום הזריעה פחות מבית סאתיים - מותר גם לרבנן, שאינו חשוב להיבדל מן החצר ולקרית לו שם לבדו.

קרפף יותר מבית סאתיים שהוקף לדירה ונטע את רובו באילנות - מותר לטלטל בו. ו"א דוקא אם נטועים שורות שורות ונאה לשבת שם, ו"א גם אם אין נטועים שורות.

קרפף יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה ואח"כ בנה בו דירה, צריך לבטל את המחיצה ע"י שיפרוץ בו פירצה יותר מעשר אמות, וגודרו ומעמידו על עשר. פרץ אמה וגדרה פרץ אמה וגדרה עד שחשלימו ליותר מעשר מותר, שיפנים חדשות באו לכאן.

רחבה שאחורי הבתים: אם אין פתח הבית פתוח לה - הרי היא מוקפת שלא לדירה, ואם יש בה יותר מבית סאתיים אסור לטלטל בה. אם פתח הבית פתוח לה - כשפתח ובסוף הוקף, מותר גם אם יש גורן אחורי הבית לפני היקף הרחבה. [ואין אומרים שפתחו עבור הגורן ולא עבור הרחבה]. כשהוקף ובסוף פתח, אסור.

עמוד ב'

קרפף יותר מבית סאתיים שהוקף לדירה ונתמלא מים - אם ראויים לשתיה לא נתבטל דירתו ומותר לטלטל בו. לרב אשי אם יש עומק של עשרה טפחים מים יותר מבית סאתיים אסור, ולמסקנא גם זה מותר.

רחבה יותר מבית סאתיים שלא הוקפה לדירה שצידה האחד פתוח למבוי שבעיר, וצידה השני לשביל של כרמים שדרו בו, וסוף השביל הגיע לשפת הנהר. אסור לטלטל ברחבה משום שלא הוקף לדירה ודינה ככרמלית, וגם במבוי ובשביל אסור משום שפרוצים במלואם לכרמלית.

החליטו בני העיר להשתמש ברחבה ותהיה מוקפת לדירה - ולהתיר בכך את הטלטול בכולם - צריכים לפרוץ עשר אמות כדי לבטל את מחיצת הרחבה ולחזור לבנותה.

אם קשה לפורצה: לאבוי - יעמיד לחי בפתח השביל הפתוח לרחבה, ומתוך שמועיל להתיר לטלטל בתוך השביל שכבר אינו פרוץ למקום האסור לו, מועיל גם להתיר הטלטול ברחבה [אבל לא יעשה צורת הפתח, שגמלים הבאים לשתות יפילוהו]. **לר"א** - לא יעשה כן, שמא יאמרו לחי מועיל לשביל של כרמים שאינו נגמר לשפת הים ודינו כמפולש. רק יעמיד לחי בפתח המבוי [בצד הפתוח לרחבה, ובצד השני של המבוי יעשה צורת הפתח], ומתוך שמועיל להתיר לטלטל במבוי, מועיל גם להתיר לטלטל בתוך הרחבה. **ולענין טלטול ממבוי לרחבה או להיפך**: ו"א שמותר, לפי שאין דיוורין ברחבה שייאסרו על בני המבוי. ו"א שאסור שמא יהיו בה דיוורין.

דף כ"ה, יום ה' פרשת כי תבוא י"ד אלול תש"פ

עמוד א'

קרפף יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה ומיעוטו מבית סאתיים ע"י נטיעת אילנות - אינו מיעוט, שדרך הקרפף שיש בו אילנות. מיעוטו בעמוד גבוה עשרה רוחב ארבעה - הרי זה מיעוט. אם רחב פחות מארבעה: ו"א שאינו מיעוט, שמקום פחות מארבעה אינו חשוב. ו"א שאם הוא שלשה מועיל, כיון שיצא מתורת לבדו מקום חשוב הוא ואינו בטל, ואם הוא פחות משלשה אינו מיעוט. ו"א שגם פחות משלשה הרי זה מיעוט.

קרפף יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה, ועשה מחיצה לשם דירה (שנמלך לדור בו) רחוק ארבעה טפחים מן הכותל - הועיל [אפילו לא נתמעט מבית סאתיים, כיון שהקיפו לדירה]. הרחיק את המחיצה מן הכותל פחות מארבעה: ו"א שאינו מועיל שאין זה מקום חשוב ונחשב כמחיצה ע"ג מחיצה, ו"א שמשלשה טפחים מועיל כיון שיצא מתורת לבדו, ו"א שגם בפחות משלשה הועיל.

קרפף יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה וטח בו טיט על עובי הכותל כדי למעטו מבית סאתיים, והטיט יכול לעמוד אם ינטל הכותל, הרי זה מיעוט. ואם אינו יכול לעמוד - ו"א שהוא מיעוט לפי שעכשיו הוא עומד, ו"א שאינו מיעוט לפי שאינו יכול לעמוד בפני עצמו.

קרפף יותר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה, ועשה מחיצה לשם דירה רחוק ארבעה טפחים מול שהיה בו, הועיל (גם אם יש בו יותר מבית סאתיים). הרחיק פחות משלשה או שעשאה על שפת התל, ו"א שהועיל שמחיצה ע"ג מחיצה מועילה בשבת (לענין היקף לשם דירה). ו"א שמחיצה ע"ג מחיצה אינה מועילה. ולענין קנין בנכסי הגר הכל מודים שמחיצה ע"ג מחיצה אינה מועילה. עשה מחיצה על גבי התל, מועיל לדברי הכל, לפי שהוא דר באויר של מחיצות העליונות.

נבלעו מחיצות תחתונות והעליונות קיימות - למ"ד מחיצה ע"ג מחיצה אינו מועיל - לענין שבת מועיל, שמחיצה שנעשה בשבת [שלא במזיד] שמה מחיצה גם לענין טלטול בתוכה. ולענין נכסי הגר לא קנה, משום שלא השביחה בשעה שעשאה.

אכסדרה בבקעה - מקום מקורה (בלא כתלים) - לרב מותר לטלטל בכולה, שפי תקרה יורד וסותם. ולשמאל אין אומרים פי תקרה יורד וסותם ואסור.

עמוד ב'

קרפף בית שלש סאין שעשה בו גג בבית סאה: אם הגג אינו משופע, תלוי במחלוקת רב ושמאל אם פי תקרה יורד וסותם. ואם הוא משופע, לרבה אסור לטלטל בו - גם לשיטת רב - לפי שאין לה פה, ולרבי זירא מותר.

קרפף שיש בו בית סאתיים בצמצום ונפרץ במלואו לחצר - אסור לטלטל בקרפף, שנוסף מקום המחיצות ויש בו יותר מבית סאתיים. ומותר לטלטל בחצר, לפי שיש לה 'גיפופי' [מחיצות מן הצדדים]. ואם החצר נפרץ במלואו לקרפף - מותר לטלטל בקרפף, לפי שיש בה 'גיפופי' (ומשום כך לא נחשב מקום המחיצות כהוספה על בית סאתיים). ולענין טלטול בחצר - לשיטת ר"ש שחצר וקרפף דינם כרשות אחת מותר, שלא נפרצה למקום האסור. ולחסכמים שחצר וקרפף דינם כשתי רשויות ואין מטלטלין מזו לזו, אין מטלטלין בחצר משום שנפרצה למקום האסור לה.

פרדס יותר מבית סאתיים שאחד ממחיצותיו היה כותל בית שעל ידו הוקף לדירה (שהיה פתח לבית), ונפל כותל הבית, אסור לטלטל בפרדס, שמעתה אין לו היקף לדירה. ואין לסמוך על מחיצות הפנימיות שבבית, שהן עשויות עבור תוך הבית ולא עבור הפרדס שמחוצה לו.

דף כ"ו, יום ו' פרשת כי תבוא ט"ו אלול תש"פ

עמוד א'

עיר שהוקפה בחומה ולבסוף ישבה, מודדין לה - אלפיים אמה לתחום שבת - ממקום הבתים ולא ממקום החומה. ואם ישבה ואח"כ הוקפה, מודדין לה מחומתה. וכן מקום שהוא יותר מבית סאתיים שהוקף שלא לשם דירה ולבסוף עשו בו בית דירה, אסור לטלטל בו. אבל אם דרו בו ואח"כ עשו את המחיצה, מותר לטלטל בו.

מחיצות העשויות לצניעות - כגון מחיצות לצל שעושים הבנאים בסביבותיהם כשבונים בחמה ולמחר סותרים אותה, אינם חשובים מחיצה לבית דירה, ואם המקום יותר מבית סאתיים אסור לטלטל בו.

מחיצה העשויה לנחת - לשמור את מה שיניחו שם ולא לדור שם - אינה חשובה מחיצה. **לרבי אלעאי בשם ר' אליעזר מטלטלים במקום שלא הוקף לדירה אפילו הוא בית כור (שלושים סאה)**. ולחנניא מותר אפילו בארבעים סאה.

כשחלה חזקיה המלך הושיב ישעיהו ישיבה על פתחו, שלא יהא רשות למלאך המוות ליכנס. ואין לעשות כן שמא יבוא מלאך המות להתגרות בו.

עמוד ב'

אנשי החצר ששכח אחד מהן לערב וביטל את הרשות שיש לו בחצר, הוא - השוכח - אסור להכניס ולהוציא מביתו לחצר, ולשאר אנשי החצר מותר להוציא ולהכניס מביתם לחצר. ולענין אם מותר להם להכניס ולהוציא מביתו של השוכח לחצר: לרבי אלעאי בשם רבי אליעזר מותר, שהמבטל את חצירו מסתמא ביטל גם את רשות ביתו ונעשה כאורח אצלם (אבל הוא עצמו אסור אע"פ שביטל את רשות ביתו, משום שחוזר ומחזיק ברשותו). ולשיטת חכמים לא ביטל את רשות ביתו, ואסור גם להם להכניס ולהוציא מביתו לחצר.

חמשה חשויין בחצר אחד, ושכח אחד מהן לערב, וביטל את רשותו לאחד מהן - לרבי אליעזר ביטל לכולם, שהמבטל בעין יפה ביטל (שהרי כשגילה דעתו שמבטל את רשותו בחצר, ביטל גם את ביתו). ולחסכמים צריך לבטל לכל אחד (כמו שצריך לבטל בפירוש גם את ביתו כשביטל את חצירו).

אם השוכח אמר בפירוש שמבטל גם את ביתו, הרי זה מבוטל גם לחכמים. ואם אמר בפירוש שמבטל רק את החצר, אין רשותו ביתו מבוטל גם לרבי אליעזר.

ערקבלין - שיוצאין בו במרור לרבי אלעאי בשם ר"א - הוא סיב עבה הגדל סביב הדקל, ונכרך ועולה בו כלולבי גפנים.